TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Doanh nghiệp khởi nghiệp vẫn khó lớn: Khoảng trống nào đang cản đà bứt phá?

07:40 13/06/2026

Số lượng doanh nghiệp rút lui khỏi thị trường tiếp tục gia tăng đang phản ánh những thách thức ngày càng lớn của khu vực kinh tế tư nhân. Tuy nhiên, điều đáng quan tâm không chỉ nằm ở con số hàng chục nghìn doanh nghiệp đóng cửa mỗi tháng, mà còn ở thực tế nền kinh tế vẫn thiếu vắng lực lượng doanh nghiệp đủ sức phát triển thành các đầu tàu tăng trưởng.

Khoảng trống lớn ở tầng doanh nghiệp dẫn dắt

Theo số liệu từ cơ quan thống kê, trong 5 tháng đầu năm 2026, cả nước có hơn 129.000 doanh nghiệp rút lui khỏi thị trường, tương đương gần 26.000 doanh nghiệp mỗi tháng. Trong khi đó, số doanh nghiệp thành lập mới và quay trở lại hoạt động đạt hơn 142.000 doanh nghiệp. Điều này cho thấy tinh thần khởi nghiệp và sức sống của khu vực kinh tế tư nhân vẫn hiện hữu khá mạnh mẽ.

Dù vậy, phía sau những con số tích cực ấy lại là một khoảng trống kéo dài nhiều năm: Số doanh nghiệp có thể phát triển lên quy mô vừa và lớn vẫn còn quá ít. Nhiều doanh nghiệp được thành lập nhưng không thể vượt qua giai đoạn tăng trưởng ban đầu để trở thành những đơn vị có năng lực cạnh tranh dài hạn.

Doanh nghiệp nhỏ và vừa vẫn đối mặt nhiều áp lực trong quá trình mở rộng quy mô (Ảnh minh họa)

Tại khu vực Đồng bằng sông Cửu Long, bức tranh này hiện lên khá rõ nét. Cơ cấu doanh nghiệp hiện nay chủ yếu vẫn là doanh nghiệp siêu nhỏ và nhỏ, trong khi doanh nghiệp vừa và lớn chỉ chiếm tỷ lệ rất thấp. Điều đó cho thấy hệ sinh thái doanh nghiệp đang thiếu tầng trung gian đủ mạnh để tạo nên các chuỗi giá trị quy mô lớn và dẫn dắt tăng trưởng vùng.

Các chuyên gia cho rằng, đây không còn đơn thuần là câu chuyện số lượng doanh nghiệp, mà là vấn đề về chất lượng tăng trưởng của khu vực kinh tế tư nhân. Khi thiếu những doanh nghiệp đủ quy mô và năng lực quản trị, khả năng tham gia chuỗi cung ứng toàn cầu, đổi mới công nghệ hay mở rộng thị trường quốc tế cũng bị hạn chế đáng kể.

Không ít doanh nghiệp sau giai đoạn khởi nghiệp đã rơi vào trạng thái tăng trưởng chững lại. Doanh thu có thể tăng nhưng dòng tiền thiếu ổn định, nhân sự biến động liên tục, trong khi áp lực vận hành ngày càng lớn hơn. Đây là giai đoạn mà nhiều doanh nghiệp dễ mắc kẹt nếu không kịp nâng cấp mô hình quản trị.

Xây nền quản trị để doanh nghiệp vượt ngưỡng tăng trưởng

Theo các chuyên gia, rào cản lớn nhất của doanh nghiệp hiện nay không còn chỉ là vốn. Khi bước sang giai đoạn mở rộng quy mô, bài toán quan trọng hơn nằm ở năng lực quản trị, tổ chức vận hành và khả năng thích ứng với thị trường.

Nhiều doanh nghiệp vẫn duy trì cách điều hành theo mô hình khởi nghiệp, trong đó mọi quyết định tập trung vào người sáng lập và hoạt động dựa nhiều vào kinh nghiệm cá nhân. Mô hình này có thể hiệu quả khi doanh nghiệp còn nhỏ, nhưng sẽ nhanh chóng bộc lộ hạn chế khi quy mô mở rộng.

Khi thiếu hệ thống quản trị phù hợp, doanh nghiệp dễ đối mặt với tình trạng quá tải trong vận hành, chậm ra quyết định và khó kiểm soát rủi ro. Điều này khiến không ít doanh nghiệp dù có sản phẩm và thị trường vẫn không thể phát triển lên quy mô lớn hơn.

Bên cạnh quản trị, đổi mới sáng tạo cũng được xem là yếu tố then chốt giúp doanh nghiệp bứt phá. Theo các chuyên gia, doanh nghiệp Việt Nam cần đầu tư nhiều hơn cho nghiên cứu phát triển, chuyển đổi số và nâng cao năng lực cạnh tranh nếu muốn tham gia sâu hơn vào chuỗi giá trị toàn cầu.

Ngoài ra, việc mở rộng thị trường quốc tế cũng đang đặt ra yêu cầu cao hơn về tiêu chuẩn sản phẩm, quản trị chất lượng và năng lực thích ứng với các quy định thương mại mới. Điều này đòi hỏi doanh nghiệp không chỉ mạnh về sản xuất mà còn phải có tư duy phát triển dài hạn và chiến lược bài bản hơn.

Một vấn đề khác được nhiều chuyên gia nhắc tới là khoảng trống về tri thức và kỹ năng quản trị kinh doanh. Trong bối cảnh thị trường thay đổi nhanh, doanh nghiệp cần được hỗ trợ thông qua các chương trình đào tạo thực tiễn về quản trị dòng tiền, nhân sự, chuyển đổi số, pháp lý quốc tế hay quản trị rủi ro chuỗi cung ứng.

Theo giới chuyên môn, sức khỏe của nền kinh tế không chỉ được đo bằng số lượng doanh nghiệp mới thành lập, mà còn ở khả năng tồn tại và phát triển của doanh nghiệp trong dài hạn. Một nền kinh tế muốn tăng trưởng bền vững cần có lực lượng doanh nghiệp đủ sức mở rộng quy mô, nâng cao năng lực cạnh tranh và trở thành động lực dẫn dắt thị trường.

Con số gần 26.000 doanh nghiệp rút lui mỗi tháng vì thế không chỉ là lời cảnh báo về khó khăn của môi trường kinh doanh, mà còn cho thấy yêu cầu cấp thiết phải lấp đầy khoảng trống tăng trưởng. Xây dựng hệ sinh thái hỗ trợ doanh nghiệp lớn lên sẽ là điều kiện quan trọng để hình thành lực lượng doanh nghiệp đủ sức đồng hành cùng nền kinh tế trong giai đoạn phát triển mới.

Nam Sơn (t/h)